

[Gert Petersen]

magt, men finder det helt uacceptabelt, at domstolene kan se bort fra kendelser i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, som Danmark folkeretligt har forpligtet sig til at følge, jf. den europæiske menneskerettighedskonvention.

Svar (13/10 93):

Justitsministeren (Erling Olsen):

Indledningsvis vil jeg mere generelt bemærke, at den europæiske menneskerettighedskonvention blev inkorporeret i dansk ret ved lov nr. 285 af 29. april 1992. Loven trådte i kraft den 1. juli 1992. Konventionen er herefter en del af gældende dansk ret, og de danske domstole er forpligtet til at anvende konventionens bestemmelser på samme måde som anden lovgivning.

Jeg er ikke bekendt med de to sager, som spørgeren henviser til i begrundelsen for sit spørgsmål, og hvor Den Særlige Klageret skulle have afvist en anmodning om genoptagelse i tilfælde, hvor der kan have været tale om inhabilitet.

Jeg kan ikke udtale mig om konkrete sager, hvor domstolene har truffet afgørelse. Jeg vil dog pege på, at det efter bestemmelsen i retsplejelovens § 977 er en betingelse for genoptagelse af en straffesag på den domfældtes begæring, at der er grund til at tro, at dommens resultat er forkert.

Ifølge bestemmelsens stk. 1, nr. 1, kan der således træffes afgørelse om genoptagelse, hvis der fremkommer nye oplysninger, som gør det antageligt, at den domfældte ville være blevet frifundet eller kun dømt for en væsentlig mildere straffebestemmelse, såfremt de pågældende oplysninger havde foreligget under sagen.

Efter bestemmelsens stk. 1, nr. 2, kan der ske genoptagelse, hvis det kan dokumenteres, at der under straffesagen mod den pågældende er afgivet falske vidneforklaringer eller på anden måde er sket forfalskning af beviser, såfremt det skønnes antageligt, at sådant kan have bevirket eller medvirket til domfældelsen.

Efter bestemmelsens stk. 1, nr. 3, kan der endelig træffes afgørelse om genoptagelse, hvis der i øvrigt foreligger særlige omstændigheder, som gør det overvejende sandsynligt, at de foreliggende bevisligheder ikke har været rigtigt bedømt.

De danske regler om genoptagelse af en straffesag på den domfældtes begæring er således tæt knyttet til en vurdering af den pågældende doms materielle resultat og ikke til, om der er begået en formalitetsfejl under behandlingen af sagen, som f.eks. at en dommer har været inhabil.

Jeg kan i den forbindelse henviser til, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i sin praksis på dette område på tilsvarende måde skelner mellem formalitetsfejl og selve dommens materielle resultat.

Dette fremgår direkte af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 24. maj 1989 i Hauschildt-sagen, hvor det i præmis 57 udtales: »What it [the Court] has found is that, in the circumstances of the case, the impartiality of the relevant tribunals was capable of appearing to be open to doubt and that the applicant's fears in this respect can be considered to be objectively justified (see paragraph 52 above). This finding does not entail that his conviction was not well founded.«

Jeg kan i øvrigt bekræfte, at Den Europæiske Menneskerettighedskommission har besluttet at tage en klage over en dommers manglende opfyldelse af kravet om upartiskhed op til realitetsbehandling.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at det drejer sig om en sag, hvor en byretsdommer ved en kendelse af 3. februar 1988 godkendte, at politiet anvendte agent i forbindelse med efterforskningen i en narkotikasag. Kendelsen blev truffet i medfør af retsplejelovens § 754 c, og det er i medfør af retsplejelovens § 754 a, nr. 1, en betingelse for en sådan godkendelse, at dommeren finder, at der foreligger en særlig bestyrket mistanke om, at lovovertrædelsen, som ønskes efterforsket, er ved at blive begået eller forsøgt.

Den samme dommer varetog efterfølgende domsforhandlingen i den pågældende sag, hvor den tiltalte ved dom af 29. november 1988 blev idømt fængsel i 3 år og 6 måneder. Dommen blev stadfæstet af landsretten ved dom af 20. oktober 1989.

Dommene i den pågældende straffesag er blevet afsagt på et tidspunkt, hvor der ikke var bestemmelser i retsplejeloven om, at en dommer, som havde godkendt politiets anvendelse af agent og dermed havde fundet, at der forelå en særlig bestyrket mistanke, var inhabil.